

kratiet er det Parti, der stærkest gaar i Brechen for den første Antagelse, Venstres Hovedsynspunkt er, at vore Erhverv kan ikke faa andre Vilkaar at arbejde under end de Vilkaar, de skiftende Konjunkturer giver. Man har ogsaa ved tidligere Lejligheder i denne Sag sagt til mig, at vi ikke skulde blande os i de Aftaler, man træffer indenfor de frie Erhverv. Man har brugt det Ord: Indblanding frabedes, og jeg har svaret: Ja vel, vi kan meget vel være med til ikke at blande os i disse Forhold, vi gaar med til, at Arbejdsgiverne og Arbejderne under eget Ansvar træffer Aftale med Hensyn til Løn- og andre Arbejdsvilkaar. — Jeg vil imidlertid tilføje, at naar man træffer saadanne Aftaler, at der ikke paa Grundlag af dem kan frembringes et sælgeligt Produkt, fordi vi ikke har Raad til at købe det herhjemme, og vi ikke kan konkurrere paa Verdensmarkedet, saa har man ikke Ret til bagefter at komme til Samfundet og kræve, at det skal betale Forskellen. Det er Venstres Hovedsynspunkt her, og det er ikke rigtigt, naar det er sagt, at vi i denne Forbindelse kun har peget paa, at Lønnen skulde trykkes ned. Naar disse Forhold har været til Overvejelse her i Tinget, har Venstres Ordfører udtrykkelig sagt, at alle Faktorer maatte medvirke, der burde blive Tale om mindre Afkastning til Kapitalen, mindre Fortjeneste til Driftsherren og mindre Løn — alle Faktorer maa medvirke for at frembringe et billigere Produkt. Vi har herhjemme en Arbejderklasse, hvis Standard baade med Hensyn til Uddannelse og Levevilkaar sikkert ligger højere end de fleste andre Steder, og naar man har villet skyde os i Skoene, at vi skulde være interesseret i at trykke Lønnen, er det ikke rigtigt. Det er indlysende klart, at det er i alles Interesse, ikke alene Arbejdernes, men i hele Samfundets Interesse, at Arbejderne til enhver Tid har den bedst mulige Løn, saaledes at de kan leve af denne Løn og have en Købekraft, der kan komme den øvrige Befolkning til gode; de, der gennem Aarene gennem Fagorganisationerne har medvirket til Arbejderklassens Højnelse, har deres Del af Æren herfor. Men naar dette er sagt, vil jeg gerne have Loy til at tilføje: Man skal kunne forstaa, at Lønnens øverste Kant maa ligge saaledes, at man kan frembringe en Vare, der kan sælges, og jeg skulde tro, at netop i den nuværende økonomiske Situation paahviler der ikke mindst Lederne indenfor Arbejderbevægelsen et stort Ansvar i Retning af at sige Arbejderne de Sandheder, som man ikke kommer udenom i en vanskelig økonomisk Situation, og som vi heller ikke kommer

udenom herhjemme. Jo før man siger det, jo før man gaar ind paa de Vilkaar, der maa blive Tale om, des bedre for alle.

Venstres Hovedsynspunkt har altsaa været dette, men vi har ikke hævdet dette Hovedsynspunkt doktrinært, vi har sagt, at der meget vel under vanskelige Forhold kunde være Tale om at hjælpe baade her og dér. Vi viste det i Aarene 1920—24 derigennem, at vi, uagtet det var dyrere, foretrak dansk Arbejde til Statens Virksomheder. Vi viste det ved at gennemføre Eksportkreditterne og Takstnedsættelserne. Vi har ogsaa i den nuværende Situation, da Kriseforslagene var til Behandling, gennem vor Ordfører, det ærede Medlem Hr. Slepsager, udtalt, at vi meget vel kunde være med til denne og hin Foranstaltning, hvorved man ydede Hjælp paa et eller andet Omraade uden at skade Helheden. En lignende Udtalelse findes i Programtalen. Men naar vi skal sammenligne Forholdene nu med Tiden omkring 1922, altsaa Krisen den Gang, saa kan vi ikke undlade at tage i Betragtning, at den økonomiske og erhvervsmæssige Krise, vi nu er i, omfatter alle Erhverv baade i By og paa Land, og derfor maa vi naturligvis være varsomme med at træffe Foranstaltninger, der vel hjælper det ene Erhverv, men paabyrder et andet, som har nok at gøre med at klare sig selv, forøgede Udgifter. Under disse Omstændigheder anser vi det indenfor Venstre for uegnede Midler at ville gaa til en Tilskudspolitik eller til en Politik i Retning af øget Toldbeskyttelse, fordi en Politik i den Retning betyder, at de nuværende alt for høje Produktionsomkostninger holdes oppe eller endog øges paa et Tidspunkt, hvor det netop gælder om at komme nedad med Produktionsomkostningerne. Derfor kan vi ikke yde vor Tilslutning til en saadan Politik.

Endvidere er vi i Venstre glade ved, at man i Programtalen har peget paa, at man atter vil fremsætte Forslag om Værn for Nærings- og Arbejdsfriheden her i Landet; vi anser en Lovgivning paa dette Omraade for absolut paakrævet. Vi udtaler vor Tilfredshed med, at man ogsaa har peget paa de særlige Vanskeligheder i de sønderjydske Landsdele og paa Færøerne; vi ved jo, at Regeringen alt er gaaet ind i Forhandlinger for at mildne de særlige Vanskeligheder dér, og vi haaber, at disse Forhandlinger maa føre til et godt Resultat. Endvidere giver vi vor fulde Tilslutning til, at man vil have sin Opmærksomhed henvendt paa Muligheden af, at vi kunde naa til en Afvikling af Statens Forhold til